

Interactie-Academie

**PPCE
PITTEM**

Psychotherapeutisch en
Psychiatrisch Centrum

© Annelien Smet

**Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking
voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde
(jong)volwassenen**

Studiedag 20 jaar JOVO

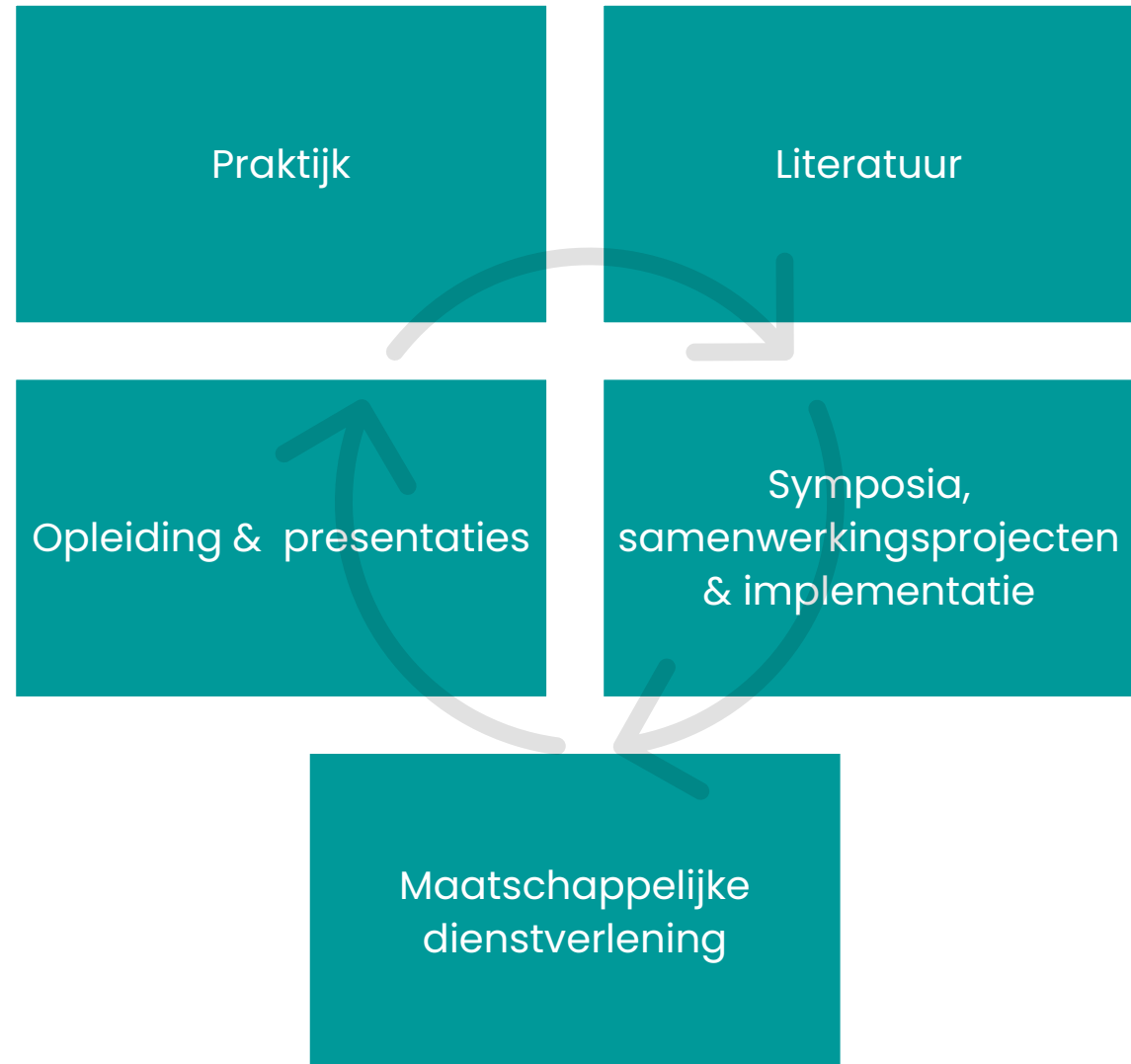
Willem Beckers

Staflid, systeemtheoretisch psychotherapeut & supervisor

Willem.beckers@iaac.eu

Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde (jong)volwassenen

Willem Beckers

Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde (jong)volwassenen

Willem Beckers

Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde (jong)volwassenen

Willem Beckers

Passionele ergernis

Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde (jong)volwassenen

Willem Beckers

The picture of a 20-something alone every day in his bedroom playing 16 hours of video games is not a caricature. The 20-something university graduate who weeps in a TikTok video that trying to hold down a nine to five job is "damaging her mental health" is not a caricature. Both are, in Western hikikomori, the common lives of millions.

But why?

Here is one possible reason I suggest: the fashionable forms of parenting.

Vast numbers of young people in America and Europe have withdrawn from what older generations would call normal social life.

Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde (jong)volwassenen

Willem Beckers

1

Laten we het even hebben over de complexiteit van de moeilijkheden van deze jonge mensen

2

Laten we het even hebben over de gevolgen van een lineair oorzaak-gevolg denken als het over deze ouders gaat

3

Laten we het even hebben over een ander voorstel van een kijk – en werkwijze

Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde (jong)volwassenen

Willem Beckers

1

Laten we het even hebben over **de complexiteit** van de moeilijkheden van deze jonge mensen

Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde (jong)volwassenen

Willem Beckers

Wij zijn Sofie en Leen, de moeders van Noor, 19 jaar. Noor heeft zich nu bijna twee jaar volledig teruggetrokken op haar kamer. Ze komt alleen nog naar beneden als wij niet thuis zijn. Ze spreekt nauwelijks met ons. Met anderen al helemaal niet meer. Ze danste maar nu niet meer. Ging naar de chiro, maar nu niet meer. Ze zou na het middelbaar verpleging gaan studeren, maar is er nooit aan begonnen.

Noor eet veel te weinig. Ze is zichtbaar vermagerd en weigert hulp, wil zelfs niet meer naar de huisdokter. We slapen met één oog open, zijn bang dat ze zichzelf iets zal aandoen. We weten niet wat er gaande is, maar hebben ook het idee dat we dat niet meer kunnen te weten komen.

Ons leven staat volledig stil. We ontvangen niemand meer, uit schaamte en angst dat iemand iets zal merken. We liegen tegen familie en vrienden. We voelen ons compleet machteloos, uitgeput en schuldig, maar ook doodsbang dat we te laat zullen ingrijpen.

Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde (jong)volwassenen

Willem Beckers

Ik ben Anja, 58 jaar, moeder van Bram, 24 jaar. Bram werd ontslagen in zijn eerste job en is sinds zes jaar volledig afhankelijk van mij. Hij verlaat zijn kamer soms weken niet, wast zich nauwelijks, slaapt overdag en is 's nachts wakker. Hij leeft in het donker, met de gordijnen dicht, en zegt dat hij de buitenwereld niet meer aankan. Hij heeft soms echt complete meltdowns en ik denk ook dat dat hij soms stemmen hoort (maar dat weet ik echt niet zeker). Zijn kamer is een puinhoop. Ik mag er niet in. Er is daar veel schimmel en overal liggen spullen op de grond.

Op slechte dagen praat hij zichzelf de verdoemenis in en beschuldigt hij mij ervan dat ik zijn leven heb verpest. Ik ben bang voor zijn woede-uitbarstingen, maar nog banger voor zijn stiltes.

Bram weigert elke vorm van hulp. Hij eist dat ik zwijg tegenover iedereen (hij weet ook niet dat ik u contacteer!). Intussen neem ik alles over: financiën, administratie, zelfs basale zorg. Ik voel hoe ik zelf afglijd: ik slaap slecht, heb geen sociaal leven meer en leef voortdurend in angst. Wie zal voor hem te zorgen als ik het niet meer kan? Wat moet ik nu doen?

Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde (jong)volwassenen

Willem Beckers

Kleine rondvraag:

Wie onder jullie kent zo een type verhaal (professioneel of privé)?

Wie maakt zich behoorlijk ongerust over dat verhaal?

The picture of a 20-something alone every day in his bedroom playing 16 hours of video games is not a caricature. The 20-something university graduate who weeps in a TikTok video that trying to hold down a nine to five job is "damaging her mental health" is not a caricature. Both are, in Western hikikomori, the common lives of millions.

Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde (jong)volwassenen

Willem Beckers

Waar spreken we over?

- Hikikomori
- Bamboccioni
- Extreme social withdrawal
- (S)NEET: *Not in Education, Employment, or Training*
- Boomerang Children
- Bedroom-Bound Youth
- ...

Drie deelaspecten:

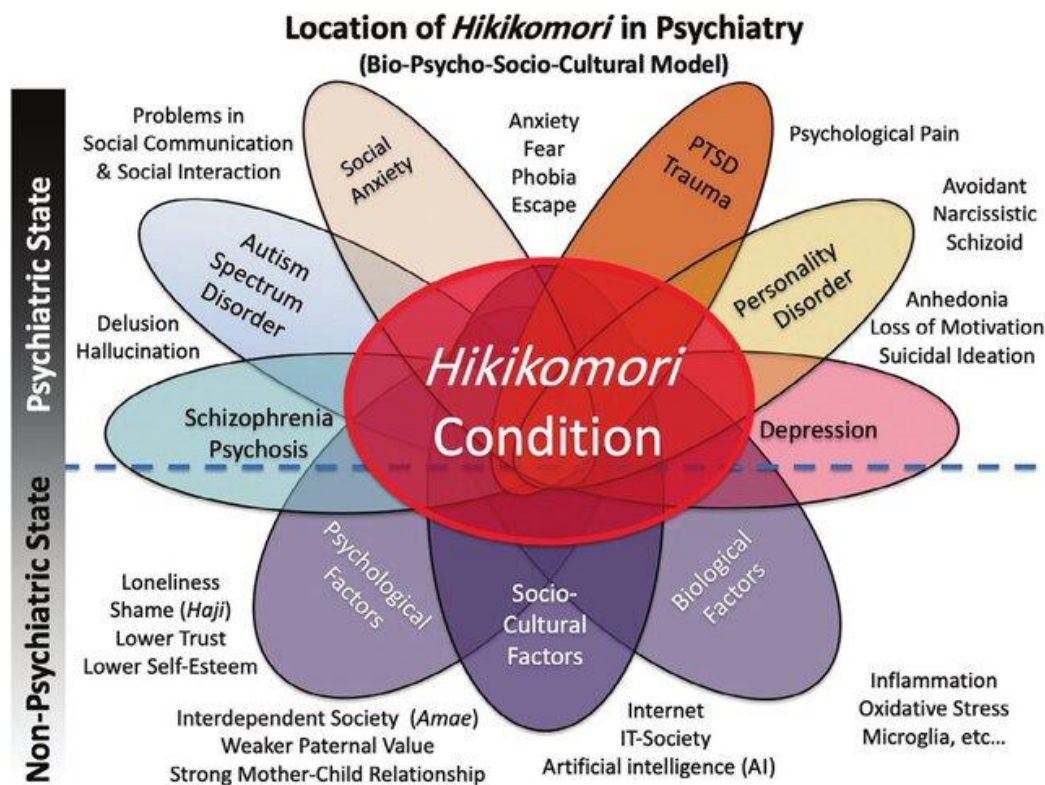
1. uitgesproken sociale isolatie binnen de eigen woning, gekenmerkt door **fysieke terugtrekking, afwezigheid van actieve deelname aan sociale relaties en professionele omgevingen,**
2. een sociale isolatie van ten **minste zes maanden**
3. aanzienlijke **functionele beperkingen of stress** in verband met deze sociale isolatie

- Yung, J.Y.K., Wong, V., Ho, G.W.K. et al. Understanding the experiences of hikikomori through the lens of the CHIME framework: connectedness, hope and optimism, identity, meaning in life, and empowerment; systematic review. BMC Psychol 9, 104 (2021). <https://doi.org/10.1186/s40359-021-00605-7>
- Neoh, M. J. Y., Carollo, A., Lim, M., & Esposito, G. (2023). Hikikomori: A Scientometric Review of 20 Years of Research. International Journal of Environmental Research and Public Health, 20(9), 5657. <https://doi.org/10.3390/ijerph20095657>

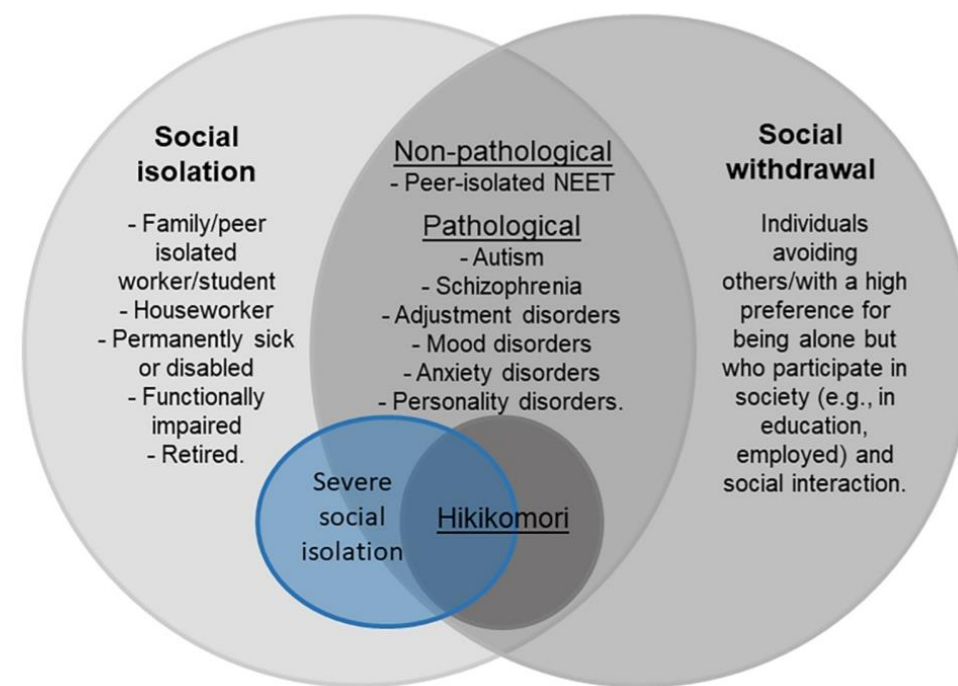

Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde (jong)volwassenen

Willem Beckers

Kato TA, Kanba S, Teo AR (2020): Defining pathological social withdrawal: proposed diagnostic criteria for hikikomori. *World Psychiatry*.

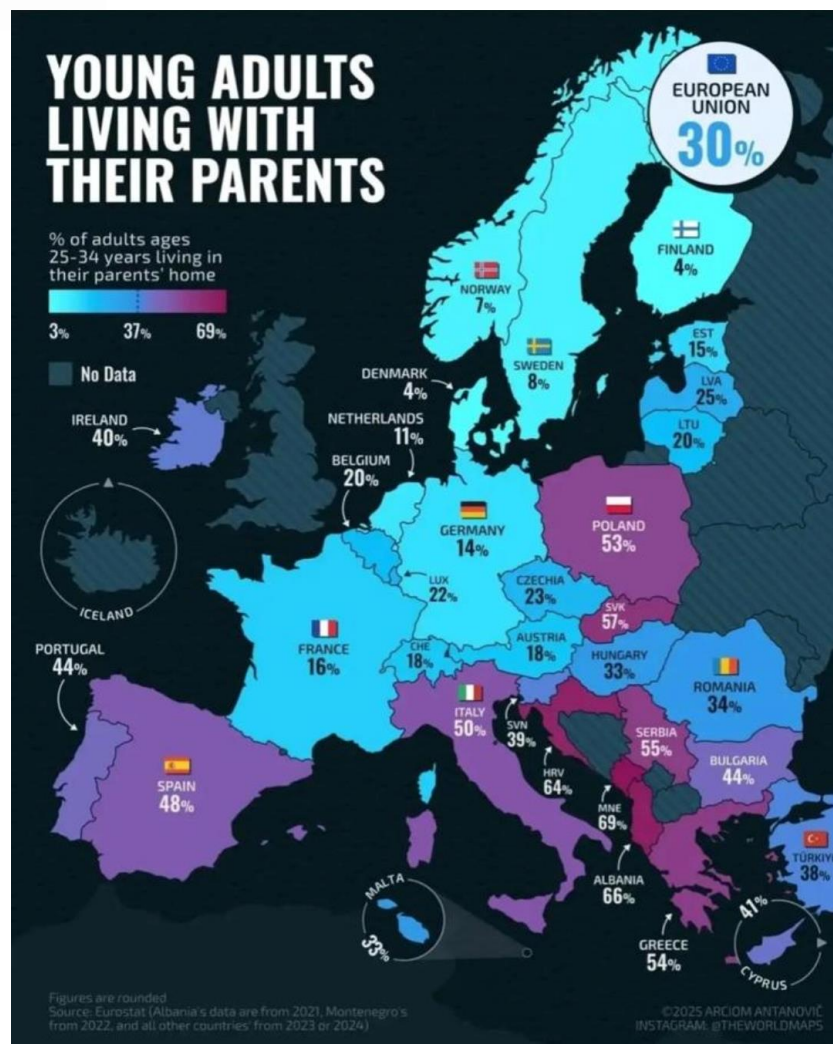

Amendola S, Cerutti R, von Wyl A. (2023) Estimating the prevalence and characteristics of people in severe social isolation in 29 European countries: A secondary analysis of data from the European Social Survey round 9 (2018–2020).

Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde (jong)volwassenen

Willem Beckers

www.nature.com/scientificreports

scientific reports

Check for updates

OPEN

Self-isolation of adolescents after Covid-19 pandemic between social withdrawal and Hikikomori risk in Italy

Loredana Cerbara¹, Giulia Ciancimino^{1✉}, Gianni Corsetti² & Antonio Tintori¹

Social withdrawal is a widespread phenomenon among adolescents, presenting significant challenges in understanding its aetiology and dynamics. This study, drawing on data from two cross-sectional surveys conducted in 2019 and 2022 on students in public upper secondary schools, investigates the trend of self-isolation among Italian adolescents before and after the COVID-19 pandemic. The two nationally representative samples comprise 3273 and 4288 participants, respectively, with 46.3% and 41.2% identifying as female, ranging in age from 14 to 19 years. Using Multiple Correspondence Analysis (MCA) and Hierarchical Cluster Analysis (HCA), three distinct profiles of social withdrawal were identified among adolescents: "Social Butterflies", "Friendship-Centric", and "Lone Wolves".

Notably, the discovery of a subgroup within the Lone Wolves, composed of adolescents who never meet their friends and whose number has doubled post-pandemic, highlights the chronic nature of the phenomenon that demands urgent intervention. These findings shed light on the increase of self-isolation in Italy, showing the interplay of socio-demographic, psychological, and sociological factors underlying this phenomenon.

Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde (jong)volwassenen

Willem Beckers

HUMO

Steeds meer werkende jongeren geveld door burn-outs en depressies: 'De oudere generatie bekijkt hen alsof ze geen ruggengraat hebben'

[Contact us](#) [Online Community](#) [Work for us](#) [News](#) [Shop](#) [Accessibility options](#)

[Advice and guidance](#) [What we do](#) [Who we are](#)

[Q >](#) [ADVICE AND GUIDANCE >](#) [PROFESSIONAL PRACTICE >](#) [UNDERSTANDING AUTISTIC BURN...](#)

Understanding autistic burnout

Published on 01 March 2022
Author: Dr Dora Raymaker

Dr Dora Raymaker, Research Assistant Professor at Portland State University, discusses research exploring autistic people's experiences of autistic burnout. This includes what autistic burnout feels like, why it might happen and what can be done to prevent it.

Autistic people often talk about autistic burnout as a source of distress, but it's just starting to be recognised in wider conversations. [Academic Autism Spectrum](#)

Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde (jong)volwassenen

Willem Beckers

- Psychiatrische problematiek, gedragsmoeilijkheden, verslavingsmoeilijkheden, ...
- Geschiedenis van bijzondere ingewikkeldheden, 'critical life events' en teleurstellingen
- Geschiedenis van ontoereikende 'fit' met de hulpverlening
- Familiale moeilijkheden en groeiende patronen

HETEROGENE ACHTERGROND

HOMOGENE EIGENSCHAPPEN

- ✓ Chronische uitval van 'sociale' dagactiviteit
- ✓ Gevorderde tot ernstige sociale isolatie
- ✓ Weigering van / onbereikbaar voor hulp
- ✓ Dwingende of gestolde interactiepatronen, (impliciet) huiselijk geweld
- ✓ Ervaring van uitzichtloosheid
- ✓ Families met jongeren en (jong)volwassen inwonende kinderen (+/-12j – ... ?)

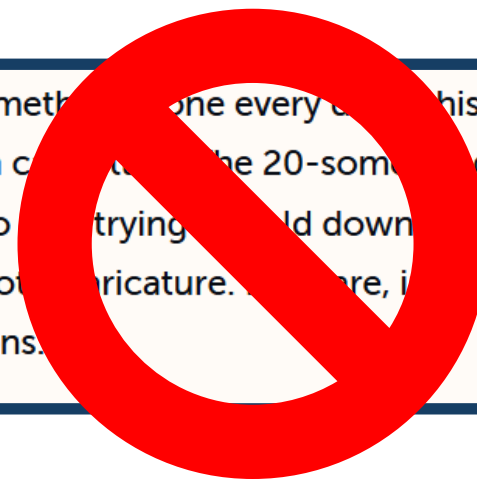
Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde (jong)volwassenen

Willem Beckers

How fashionable parenting makes isolated children

The picture of a 20-something who sits every day in his bedroom playing 16 hours of video games is not a caricature. The 20-something university graduate who weeps in a TikTok video about trying to hold down one to five jobs is "damaging her mental health" is not a caricature. And, in the West, hikikomori, the common lives of millions.

Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde (jong)volwassenen

Willem Beckers

2

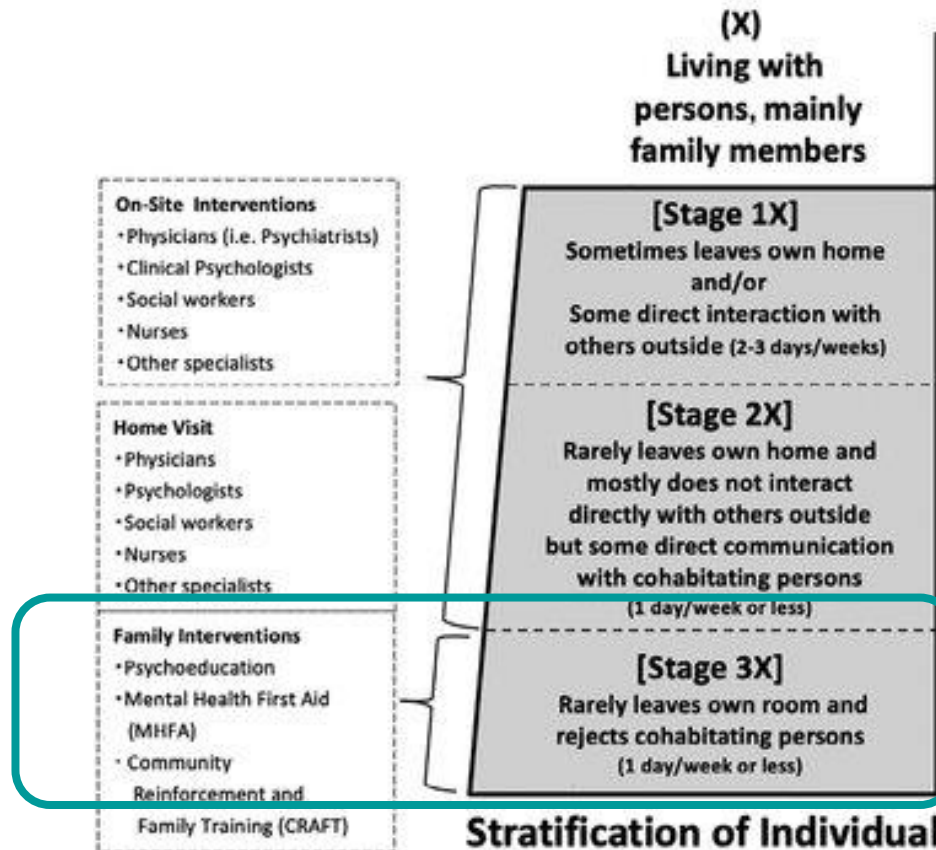
Laten we het even hebben over de
gevolgen van een lineair oorzaak-gevolg
denken als het over deze ouders gaat

Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde (jong)volwassenen

Willem Beckers

Multidimensional Therapeutic Approaches Based on the Physical/Social Situation of *Hikikomori*

Twee richtingen als er ouders in beeld komen ...

Stratification of Individuals with *Hikikomori*

Kato TA, Kanba S, Teo AR (2020): Defining pathological social withdrawal: proposed diagnostic criteria for hikikomori. World Psychiatry.

Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde (jong)volwassenen

Willem Beckers

1. **Geen echt of geen enkel mandaat, geen echt of geen enkel budget, handelsverlegenheid, ...**

→ Ouders / gezinnen vallen tussen de mazen van het net, verdwijnen 'mee' achter de coulissen

→ Hulpverlening hapert en ... stopt

2. **Samenwerking met ouders is instrumenteel van aard: ouders zijn geen cliënt, hulp is gericht op 'doorbreken' isolatie en/of verhogen welzijn van (jong)volwassene (= blijft 'IP')**

→ Focus op de familiale context om de problemen aan te pakken:

- FRAME: non-emerging adulthood (doorbreken cadans tussen over-afhankelijkheid en over-accommodatie)

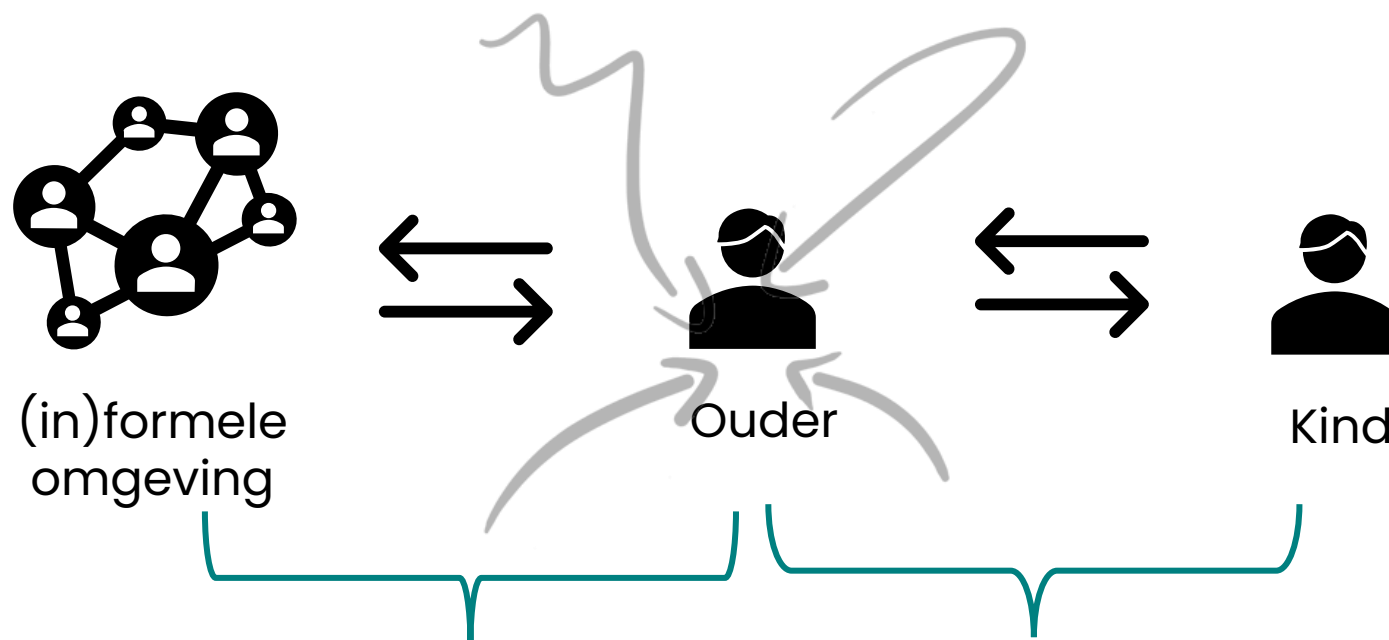
→ Risico: hoe meer ouders niet slagen in het opzet 'hun kinderen te realiseren', hoe meer typerend dat lijkt te worden voor het begrijpen van de problematiek zelf: het falen van ouders om verandering te bekomen wordt niet alleen ervaren als een symptoom van de problematiek, maar ook verbonden met de oorzaak (= cirkelredenering)

→ Hulpverlening hapert en ... stopt

Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde (jong)volwassenen

Willem Beckers

Machteloos en handelsverlegen

Existentiële ambitie: geschonden welzijn verbeteren & géén extra schade berokkenen

In de ban van het kind, waar ze als ouders ook verschijnen

- Gelaten of net heel zorgende rolinvulling boven andere rolinvullingen in het ouderschap
- Rolinvulling van het ouderschap boven rolinvullingen buiten het ouderschap

Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde (jong)volwassenen

Willem Beckers

Interpersoonlijke invariatie: een impasse die gehandhaafd en versterkt wordt door de *wederzijdse beïnvloeding* tussen de dynamiek in de relatie 'ouder-kind' en de dynamiek in de relatie 'ouder-omgeving'

→ 'Dysfunctionele communicatie – en interactiepatronen' tussen ouder & kind zijn geen achterliggende oorzaak van de problematiek, maar **symptomen van een veel complexere samenhang**

Beckers, W. (2023) Interpersoonlijke invariatie als systemische taxatie – een houvast voor de samenwerking met ouders van zorg mijdende jongvolwassenen. Deel 1: een conceptueel kader. Systeemtheoretisch Bulletin. 41-2

Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde (jong)volwassenen

Willem Beckers

How fashionable parenting makes isolated children

But why?

Here is one possible reason I suggest: the fashionable forms of parenting.

Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde (jong)volwassenen

Willem Beckers

3

Laten we het even hebben over een
ander voorstel van een kijk – en werkwijze

Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde (jong)volwassenen

Willem Beckers

- Ik pleit voor hulpverlening die niet (enkel) gericht is op 'de jongvolwassene die vastloopt' en wat ouders daarin zouden moeten doen, maar voor een volwaardige, eigen hulpverleningspositie van *cliënten die ouders zijn en ernstig vastlopen in hun leven*
- Hoe kunnen we mensen *die ook ouders zijn* ondersteunen in het realiseren van meer beweeglijkheid / variatie / mogelijkheden *in hun ouderschap*? **(en wat kan er zo wijzigen tussen ouder en kind?)**
- Hoe kunnen we mensen *die ook ouders zijn* ondersteunen in het realiseren van meer beweeglijkheid / variatie / mogelijkheden *tussen hun ouderschap en andere rollen, relaties en contexten van betekenis in hun leven*? **(en wat kan er zo wijzigen tussen gezin en omgeving?)**

FASES VAN HET TRAJECT			
Aanmelding	Taxatie	Transitie	Afronding
Beoogde doelen			
De cliënt en de therapeut hebben een afgestemde werkrelatie	De cliënt en de therapeut hebben zicht op de moeilijkheden en hun relationele samenhang	De cliënt en de therapeut vergroten de variatie in de wisselwerkingen en de positionering tussen de cliënt en diens (in)directe omgeving	De cliënt ervaart overzicht en leefbaarheid met betrekking tot de oorspronkelijke moeilijkheden
Interventies			
De therapeut en de cliënt bespreken de hulpvraag en het voorstel tot samenwerking	De therapeut en de cliënt taxeren via gesprekken de moeilijkheden vanuit een tussenmenselijk perspectief	De therapeut en de cliënt engageren zich door middel van reflecties en activerende dialogen	De therapeut en de cliënt evalueren de samenwerking en sluiten deze (voorlopig) af
Attitudes			
Tussen twijfel en vastberadenheid Tussen in- en uitzoomen	Tussen behouden en verstoren	Tussen rust en risico Tussen focus en verrassing	Tussen oriëntatie en ambivalentie

Beckers, W. (2023) Interpersoonlijke invariatie als systemische taxatie - een houvast voor de samenwerking met ouders van zorg mijdende jongvolwassenen. Deel 2: proces en attitudes.

Op zoek naar bewegingsvrijheid: een procesgerichte samenwerking voor ouders die samenleven met ernstig geïsoleerde (jong)volwassenen

Willem Beckers

Aanmelding: een hele nieuwe werkrelatie initiëren

Je maakt je grote zorgen over X en ik begrijp dat je met hem ergens in bent terecht gekomen waar je je niet meer op kan oriënteren.

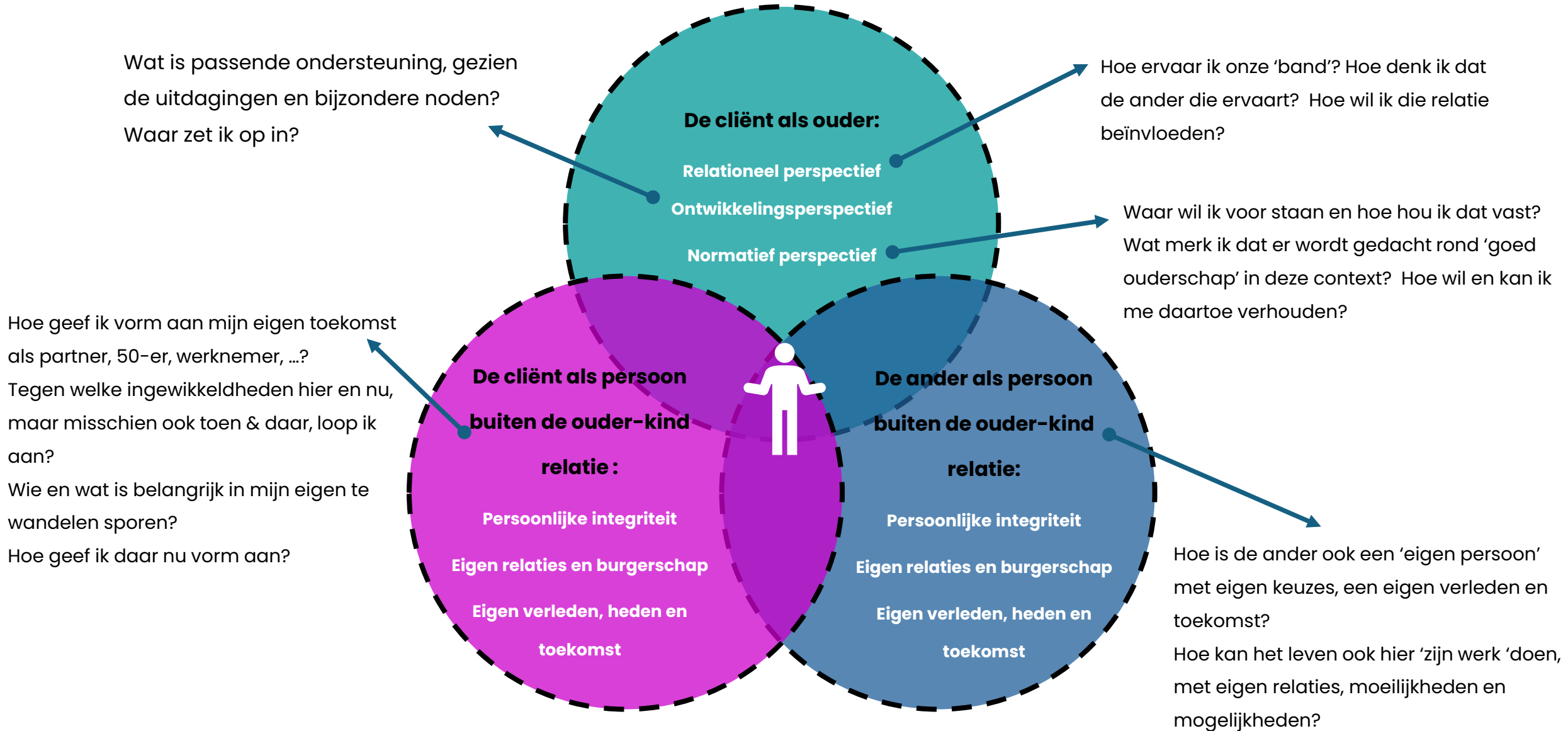
Ik merk ook dat het met jou niet goed gaat, dat je lijdt onder deze situatie.

Je hebt voor jezelf het recht om te mogen ontdekken hoe een leefbare toekomst eruitziet, ook als X daar om wat voor reden dan ook niet kan of wil mee rond nadenken.

Ik besef dat dit vraagstuk voor jou uiteraard samenhangt met het vooruitzicht op een leefbare toekomst voor X, maar mijn voorstel is dat we *jouw situatie, de situatie van X en jullie onderlinge relatie* ook mogen beschouwen als verschillende onderwerpen waar we afwisselend over spreken en mogelijks initiatieven rond nemen. Mijn idee is namelijk dat net je ervaring dat dit geen verschillende onderwerpen meer kunnen zijn, het je zo moeilijk maken om nog te weten wat je wil en kan doen.

Als je openstaat voor zo'n zoektocht, wil ik je daar graag in ondersteunen.

Taxatie: de relationele samenhang van de moeilijkheden in beeld

- Volwaardige samenwerking met ouders is mogelijk, met meer mandaat en minder handelsverlegenheid
- Deze interventies verlagen kans op het verdwijnen van deze gezinnen uit de zorg of break-down van de zorg als gevolg van instrumentele, versmallende en drukverhogende perspectieven op ouders, kinderen en hun onderlinge dynamieken
- Deze interventies dragen bij aan een toekomst met meer mogelijkheden voor extreem geïsoleerde jongvolwassenen, méér dan wanneer we ons allen slechts tot hen richten

Deining

Voor wie?

Deining is een groep voor ouders van wie een of meerdere kinderen zich sociaal zeer sterk isoleren, en dit vaak al voor een lange tijd. Dit betekent vaak dat deze jongvolwassenen niet naar school gaan, geen werk hebben, weinig of geen sociale contacten hebben en zich sterk afzonderen van het gezin en de rest van de wereld. Ze zijn vaak tegelijk heel erg aanwezig, en toch onzichtbaar. Dit fenomeen wordt ook wel eens 'hikikomori' genoemd. Vaak zijn er één of meerdere onderliggende psychiatrische problemen vastgesteld of vermoed, maar dit verklaart onvoldoende het soms erg vreemde gedrag van deze jongvolwassenen.

Ouders van deze (jong)volwassenen maken zich sterk zorgen om hun kind(eren). Ze vrezen voor hun toekomst en hun ontwikkeling en weten zich vaak geen raad meer.

Ze kunnen met hun verhaal nergens terecht zonder hierop beoordeeld te worden, waardoor ook de ouders zich hoe langer hoe meer vereenzaamd voelen van de buitenwereld.

Ook hun vragen binnen de hulpverlening vangen vaak bot: als het kind geen hulp wil, dan kan er niet geholpen worden. De ouders blijven in de kou staan, en de situatie loopt steeds verder vast...

Herken je jezelf in deze beschrijving? Wil je graag nadenken over jouw situatie en van gedachten wisselen met andere ouders? Dan is deze groep iets voor jou.

Samen zoeken we naar nieuwe ingangen om 'een slag in het water te geven'. We willen opnieuw beweging brengen in de situatie, pogingen doen om opnieuw Deining te creëren in stilstaand water.

Voor je kind, voor je gezin, en voor jezelf.

<https://www.therapie-perspectief.be/deining>

Dank ... en een heel
boeiende dag gewenst

Specialisatiedag: Samenwerken met ouders van sociaal geïsoleerde (jong)volwassenen: *hoe ondersteun je de zoektocht van ouders naar een leefbare toekomst?*

5 mei 2026

www.interactie-academie.be

willem.beckers@iaac.eu

